

Innsendte forslag

Medlemsmøte / Innspill til programarbeidet for 2021-2024

Innhold

Forslag 1: Endinger i lanbrukspolitikken – mer langsiktig forvaltning av naturmangfold og våre naturressuser

Styrets innstilling: Uttalelsen vedtas og sendes til styret for redaksjonelle endringer

Forslag 2: Boligpolitikk

Styrets innstilling:

Uttalelsen vedtas med følgende tilleggs punkt:

- Bruke leie-til-eie som et verktøy for at boligkjøpere uten egenkapital skal kunne komme inn på boligmarkedet.

Sendes til styret for redaksjonelle endringer

Forslag 3: Industriuttalelse

Styrets innstilling: Uttalelsen vedtas og sendes til Arbeiderpartiets programkomite

Forslag 1:

Styrets innstilling: Uttalelsen vedtas og sendes til styret for redaksjonelle endringer

Endringer i lanbrukspolitikken – mer langsiktig forvaltning av naturmangfold og våre naturressuser

Landbruket i Norge kan endres i retning av bedre forvaltning av naturressurser og vekting av lokalt landbruk ved bruk av statlige virkemidlene innen landbrukspolitikken.

Dette betyr:

Endringer av landbruket;

Til en retning mot som bygger mer på bruk av lokal naturressurser og lokal arbeidskraft, bedre forvaltning av naturressursene og dermed mindre forurensing enn dagens landbrukspolitik.

Fra en retning mot stordriftslandbruket som bygger på bruk av en betydelig andel import av innsatsfaktorer (f eks soya) og billig utenlandsk arbeidskraft og dermed klimautslipp og miljøforurensing

Dette gir:

- Flere arbeidsplasser, mange av disse i distriktene
- Bedre matvareberedskap, mindre sårbarhet for endringer i internasjonal politikk
- Mere norske og lokal mat
- Mindre uheldige klima og- og miljøkonsekvenser. Dvs mindre CO2 utslipp pga av bedre agrobiologi (jordkultur), mindre langtransport av innsatsvarer, mindre soya-import fra Brasil/regnskogen.
- Bedre utnyttelse av naturressuser som utmarksbeite, spesielt i distriktene
- Noe dyrere mat
- Større ivaretagelse av artsmangfoldet og reduksjon av naturens sårbarhet
- Mindre smittepress for mennesker, planter og dyr

Staten har virkemidler. Landbruket er en gjennomregulert næring der politikken kan sette retning for utviklingen.

Endringen bygger på verdiene til Arbeiderpartiet som fellesskap, arbeid til alle, og det gamle slagordet om by og land hand i hand (bedre distriktspolitik) og ikke minst hensyn til de framtidige generasjonene ved en god og langsiktig klima- og miljøpolitikk.

Forslag 2:

Styrets innstilling: Uttalelsen vedtas og sendes til styret for redaksjonelle endringer

Boligpolitikk

I Norge er det å eie egen bolig sterkt nedfelt og dominerende. Omlag 80% av husholdningene eier sin egen bolig.

Allikevel ser vi nå at en økende andel av befolkningen ikke har økonomi til å kjøpe egen bolig. Enpersonhusholdninger er særlig utsatt. Omlag 39% av husholdningene består nettopp av en person.

Det er i de store byene, spesielt Oslo, at boligprisene øker betydelig i forhold til normal lønnsutvikling. En betydelig del av husholdninger med en person, har ikke råd til å kjøpe egen bolig/leilighet. Nettopp det å kunne eie sin egen bolig, gir store økonomiske fordeler i Norge med de gunstige skattereglene vi har.

Bolig- og eiendomsutvikling har også blitt et investeringområde som ikke nødvendigvis er til gunst for alle deler av befolkningen. Dette er en uheldig side av norsk boligpolitikk. Helse og sosiale sider har svak vektning i norsk boligpolitikk.

Arbeiderpartiet bør ta inn boligpolitikk for alle, i sitt program for 2021 – valget. Konkrete og gjennomførbare virkemidler innen skattepolitikk, finanspolitikk, lovverket og Husbankens oppgaver bør gjennomgås med mål om at det skal være mulig for førstegangsetablerer å komme inn på boligmarkedet også i de store byene.

Forslag 3:

Styrets innstilling: Uttalelsen vedtas og sendes til Arbeiderpartiets programkomite

Fremtidens industri

Industrien i Norge er av stor viktighet for hele samfunnet. Uten en stor eksportrettet industri vil vi være i en langt mindre gunstig posisjon på mange områder. Velferdsstaten ville fått svekket inntektsgrunnlag, mange ville slitt med å finne seg arbeid og vi ville vært dårlig rustet til å møte framtidens utfordringer.

En aktiv industripolitikk er noe av kjernen i Arbeiderpartiet. I dag opplever vi store utfordringer i Norge som følger av Covid-19. Epidemien har rammet Norge hardt, og deler av industrien står ovenfor store utfordringer i flere år fremover. Disse utfordringene skiller seg også fra annen næring, spesielt fordi mye industri er svært kapitalkrevende og at det globale markedet spiller en vesentlig rolle for bedriftene.

Denne uttalelsen vil ta for seg kortsiktige og langsiktige politiske tiltak for industrien. Den pågående pandemien gjør at forutsetningene har blitt forandret. Det er på kort sikt viktig at vi sikrer arbeidsplassene og kompetansen. På lengre sikt må vi tilrettelegge for rammevilkår hvor industrien både kan videreutvikles og bidra til å møte de samfunnsendringene vi står midt oppi.

Kortsiktig perspektiv

Et bærende prinsipp for tiltak på kortere sikt er at det må ha en umiddelbar effekt for sysselsetting og verdiskapning. Tiltakene må være av en slik art at de har effekt i Norge.

For Arbeiderpartiet handler de kortsiktige tiltakene om at vi sikrer sentrale kompetansemiljøer og at de er i stand til fortsatt å være viktige motorer for verdiskapning og utvikling i framtida.

Utfordringene som industrien står i nå varierer fra bransje til bransje. Olje, maritime, automotive og flybransjen er blant de hardest rammede, men de vedtatte krisepakkenes per mai 2020 har ikke vært tilstrekkelig for industribedriftene. Der andre næringer kan oppleve en mer umiddelbar effekt av epidemien, er effekten hos industrien ofte forsinket. Den virkelige krisen for industrien kommer ikke før tidligere bestillinger er levert, samtidig som det ikke kommer nye bestillinger inn. I dag er det allerede mange permitteringer og meldinger om oppsigelser, og så fremt bestillinger uteblir og staten ikke stiller opp med aktiv motkonjunkturpolitikk rettet mot industrien er det ventet at nedbemanningen vil fortsette fremover.

Tiltakene som gjøres på kort sikt er ikke bare viktig for situasjonen akkurat nå. Den jobben som gjøres nå for å beholde og videreutvikle kompetanse er avgjørende for at vi også skal lykkes på lang sikt. Om fundamentet for industriell produksjon i Norge blir svekket, vil dette også ha alvorlig konsekvenser for våre muligheter på lang sikt. Det vil få store konsekvenser både for sysselsettingsgraden og våre muligheter for å møte nye utfordringer.

Med dette så vil Kongsberg Arbeiderparti foreslå kortsiktige tiltak på fire hovedområder; *forsering av prosjekter, tilgang på risikokapital, kompetanse og grønne tiltak.*

Forsere prosjekter

Et at de viktigste og lettest oppnåelige tiltakene vi kan sette i gang er å forsere allerede klare prosjekter. Dette avhenger av at det i de offentlige anbudene stilles krav om så mye norsk innhold som mulig, og bruker unntaksbestemmelsene i EØS-regelverket aktivt for å oppnå dette. Det vil ha positiv effekt på blant annet maritim industri, noe som vil gi direkte effekt på norsk verdiskapning og sysselsetting. Maritim industri er en viktig del av flere industriklynger i Norge. Vi vet fra før at det er et behov for disse tiltakene, og en forsering bidrar derfor til å imøtekomme behov tidligere enn planlagt.

Kongsberg Arbeiderparti vil:

- Forsere «Vanguard»-konseptet, som innebærer bygging av fem mineryddingsfartøy til Sjøforsvaret.
- Bygge to forskningsfartøy i henhold til beskrevne behov fra Havforskningsinstituttet, samt tilleggskapasiteter for disse.
- Forsere elektrifisering av norsk sokkel, inkludert tilgjengeliggjøring av kapital for prosjekter på havvind og hydrogen i elektrifiseringen.

Tilgang på risikokapital

Med den økonomiske krisen som følger av epidemien, må mange industribedrifter kutte kostnader og prosjekter fra sin portefølje. Spesielt rammer dette utviklingsprosjekter som ikke er lønnsomme for bedriften på kort sikt, men som har et kommersielt potensial for fremtiden. Da kapitalkrevende industri også opplever at tilgangen på kapital strupes som følge av krisa, blir disse prosjektene ekstra sårbare.

Disse utviklingsprosjektene skal bidra til at industrien videreutvikler seg og er konkurransedyktige i fremtiden. Vi vet at industrien har vært og fortsatt vil være gjennom store omstillinger til industri 4.0 og videre til 5.0, og at hurtigheten på omstillingen avhenger av bransje og enkeltbedrifter. Det er en forutsetning for å sikre industriarbeidsplasser i Norge også i framtiden at staten bidrar til at slike utviklingsprosjekter kan gjennomføres. Vi må derfor sikre industrien tilgang til kapital for å gjennomføre slike utviklingsprosjekter gjennom krisa. Det vil bidra til å styrke enkeltbedrifter og klynger, som igjen sikrer arbeidsplasser og kompetanse i Norge over tid.

Kongsberg Arbeiderparti vil:

- Tilgjengeliggjøring av risikokapital til bedriftene for gjennomføring av utviklingsprosjekter for Industri 4.0 og 5.0.
- Økt ramme til Innovasjon Norge.

Kompetanse

Industriklyngenes fremste konkurransefortrinn er kompetansen. Denne er allerede verdensledende, samtidig er det et stadig behov for kompetanseutvikling. I den situasjonen vi nå står i er det viktig at færrest mulig går arbeidsledige uten et tilbud om etter- og videreutdanning. Om vi bruker tiden vi er i til å videreutvikle og heve kompetansen vil vi kunne komme sterkere ut av krisen. I denne sammenhengen er samarbeidet mellom industri, fylkeskommune og stat viktig.

Videre er det viktig at vi sikrer lærlingene i tiden vi står i. Utfordrende situasjoner for bedriftene gjør at lærlingene kan gå en usikker framtid i møte. Dette gjelder ikke minst de elevene som nå skal ut i læretid. Det er derfor viktig at vi sikrer at det følger nok penger med lærlingene, slik at vi fortsatt utdanner fagarbeidere for framtida.

Kongsberg Arbeiderparti vil:

- Skybaserte løsninger for kompetansetiltak for permitterte.
- Lønnstilskudd for de som deltar på kurs, opplæring og videreutdanning.
- Fjerne begrensninger som ligger i Folketrygdeloven, slik at mottakere av dagpenger kan ta utdanning.
- Midlertidige støtteordninger for å beholde lærlinger.
- Utvide permitteringsperioden.
- Øke tilskuddet til bedriftsintern opplæring (BIO).

Grønne tiltak

Å sette inn tiltak for å bidra til flåtefornyelse i den norske nærskipingsfarten vil ha effekt på to områder; for det første vil det gi vekst i maritim sektor, for det andre vil det gi store klima- og miljøforbedringer av norsk nærflåte. I denne sammenhengen er det en kombinasjon mellom finansieringsordninger og krav om norsk innhold. Det er et viktig prinsipp at tilgjengeliggjort kapital fra staten bidrar til arbeidsplasser i Norge, og krav til norsk deltakelse i prosjektene vil bidra til dette. Videre ser vi at det ligger et stort potensial i å gjøre klima- og miljøutbedringer på den eksisterende flåten, og det bør fra staten komme tilskuddsordninger som bidrar til disse tiltakene.

Av andre grønne tiltak er en satsing på havvind i Norge. Denne satsingen henger også tett sammen med videreutvikling av hydrogenteknologi for internasjonal skipsfart. Vi vet at industrien i Norge har kapasitet og kompetanse til å bli verdensledende på havvind, det forutsetter at vi sikrer gode rammevilkår. Blant annet bør det etableres en nasjonal sektoravtale for flytende havvind. På denne måten vil legge tilrette for viktig utvikling av grønn energi, samtidig som vi stimulerer til vekst innenfor maritim industri.

Kongsberg Arbeiderparti vil:

- Innføre toppfinansieringsordning for nye miljøvennlig skip
- Gjeninnføre kondemnerings- og risikolåneordningen.
- Innføre ordning for miljøvennlig resirkulering av utrangerte fartøy og rigger.
- Utvide krav til norsk innhold og forlenget løpetid på finanseringen (GIEK).
- Målrettet ordning for skipsfornyelse.
- Støtteordning for klima- og miljøutbedringer i eksisterende flåte.
- Nasjonal målsetting og rammebetingelser for flytende havvind.
- Etablere nasjonal sektoravtale for flytende havvind.

Langsiktig perspektiv

Til tross for at vi nå står i en uforutsigbar og vanskelig situasjon, så er det viktig at vi også tenker langsiktig. De kortsiktige tiltakene må rigges slik at de vil ha en positiv effekt på lang sikt, i tillegg vil det være viktig å legge en plan for en litt lengre horisont.

Vi har i dag verdensledende industri i Norge, som bidrar og har bidratt til teknologisk utvikling, tusenvis av arbeidsplasser og stor verdiskapning. Vi står i en tid der vi må være i stand til å sikre viktige industri- og kompetansemiljøer samtidig som vi evner å kutte i klimagassutslippene våre, noe også industriselskapene legger til grunn i sin utvikling. Mye tyder på at inntekten fra olje og gass vil gå ned, og dette vil gi oss nye utfordringer.

Vi må derfor tilrettelegge for en rekke tiltak for å komme i mål med denne omstillingen som industrien står i. Omstilling og utvikling av nye markeder tar lang tid, og det er derfor på høy tid at vi igjen tar i bruk en aktiv industripolitikk som skal bidra til å sette i gang og hjelpe denne utviklingen. Spesielt er det viktig at kompetansen i olje- og gassbransjen brukes for utvikling av bærekraftig teknologi for fremtiden. Den unike kompetansen som finnes i leverandørbedriftene er avgjørende for norsk industris evne til å hevde seg på nye markedsområder. Blant annet kan kompetansen brukes til en utvikling innenfor havvind, hydrogenteknologi, karbonfangst og lukkede oppdrettsanlegg. Arbeiderpartiet mener det må opprettes utviklingsprogrammer for leverandørindustrien hvor staten og bedriftene i fellesskap finansierer utviklingsprosjekter. Det er viktig at staten bidrar med incentiver slik at utviklingsprosjektene prioriteres i bedriftene, da disse ofte er kostnadskreven og det tar en stund før ny teknologi kan gi inntekter til bedriften. Samtidig gjør det kommersielle potensialet i ny teknologi at bedriften også må bidra økonomisk. Dette spleiselaget gjør oss i stand til å omstille oss langt forttere, og sikrer at norsk leverandørindustri fremdeles kan være verdensledende teknologibedrifter for fremtiden.

For å bidra til grønn omstilling mener Arbeiderpartiet at staten bør gå inn på eiersiden for å etablere infrastruktur for hydrogen. Ved å ta i bruk våre erfaringer med utvikling av oljenæringen fra 70-tallet og utover, vil vi kunne ta grep og initiativ i en ny tid. Statlig eierskap i Equinor, Kongsberg Gruppen og lignende industrilokomotiv må brukes på en aktiv måte.

Arbeiderpartiet vil ha flere virkemidler ovenfor de etablerte industrilokomotivene. De store industribedriftene som for eksempel Equinor, TechnipFMC og Kongsberg Gruppen bidrar med sin aktivitet til et stort antall arbeidsplasser hos underleverandører i Norge. For produserende industri, legger man til grunn at én arbeidsplass i et industrilokomotiv bidrar til tre arbeidsplasser hos de norske underleverandørene. Hvis lokomotivene vakler, vil derfor hundrevis av bedrifter og tusenvis av arbeidsplasser over hele landet stå i fare. Vi må derfor tilrettelegge for at industrilokomotivene opprettholder og utvikler sin aktivitet, for at de også fremover kan bidra til arbeidsplasser, teknologisk utvikling og markedstilgang i utlandet for norske underleverandører.

Tilgjengelig risikokapital for langsiktige bransjeprogrammer er et viktig virkemiddel som må på plass. Dette bør sikres gjennom et statlig fond. Det er et paradoks at samtidig som vi bruker store ressurser på gründervirksomheter og etablering av nye bedrifter, så er det for få virkemidler inn mot omstilling og utvikling av de eksisterende industribedriftene. All erfaring fra etablering av nye bedrifter er at gründere lykkes best der knoppskytingen skjer rundt store miljøer der industri, forskning og akademia samarbeider. Erfaring viser også at nye arbeidsplasser og produkter oftest skapes i de eksisterende industribedriftene. Derfor må vi ha næringspolitiske virkemidler som ivaretar begge deler.

Videreutvikling av norsk forsvarsindustri er viktig for fremtida. Som annen industri bidrar forsvarsindustrien til arbeidsplasser i lokomotivene og hos underleverandører. Teknologiutviklingen i forsvarsindustrien har vært og vil fortsatt være viktig også for sivil teknologiutvikling. Arbeiderpartiet mener det er strategisk viktig med statlig eierskap i de store forsvarsbedriftene i Norge. Myndighetenes rolle som anskaffer av forsvarsmateriell er vesentlig for forsvarsindustriens muligheter til å utvikle seg. Arbeiderpartiet mener det må stilles krav til gjenkjøp i alle større norske forsvarsanskaffelser for å sikre norsk deltakelse i de internasjonale programmene. Dette er avgjørende for at norsk forsvarsindustri utvikler seg på de strategiske kompetanseområdene som Stortinget har vedtatt gjennom gjentatte strategier for norsk forsvarsindustri.

Et av de fremste fortrinnene Norge har er kompetansen blant de som jobber i industrien. Gjennom verdensledende kompetanse i flere bransjer er vi i stand til å videreutvikle eksisterende og utvikle ny teknologi. Dette må ivaretas gjennom en satsning på utdanning og sikre tilgang til etter- og videreutdanning.

Et sterkt trepartssamarbeid er kjernen i utvikling og omstilling i industrien. For Arbeiderpartiet er det viktig å sikre et trygt og anstendig arbeidsliv for folk, og trepartssamarbeidet er kjernen i dette.

Kongsberg Arbeiderparti vil:

- Sikre risikokapital gjennom et statlig fond for langsiktige bransjeprogrammer.
- At det innføres utviklingsprogrammer for leverandørindustrien i Norge, hvor vi sikrer overføring av teknologi og kompetanse fra olje- og gass til grønn industri.
- Sikre at det stilles krav til utprøving av ny teknologi i oppdrettsbransjen, spesielt ved utdeling av utviklingstillatelser fra fiskeridirektoratet. Teknologiutvikling i oppdrettsnæringen er viktig for å løse en rekke av utfordringene i næringa, som blant annet miljøavtrykk og dyrevelferd.
- Sikre strategisk statlig eierskap i lokomotiver i forsvarsindustrien.
- Stille krav om gjenkjøp norske forsvarsanskaffelser.
- Staten må ta en aktiv rolle, også gjennom aktivt statlig eierskap. Vi vil etablere et statlig hydrogenselskap basert på erfaringene med etableringen av Statoil.
- Gjennom tett samarbeid med partene i arbeidslivet sørge for at vi har tilgang på kompetanseutvikling, gjennom etter- og videreutdanning.
- Stimulere til tettere kontakt mellom industri og skole, etter modell fra K-tech og Kongsberg Kompetansesenter for Yrkesfag (KKY) på Kongsberg.
- Satse på industriklynger slik at vi kan ta ut synergiene som ligger i samarbeid og knoppskyting.

- Sikre et godt arbeidsliv gjennom trepartssamarbeidet. Gjennomføre en kompetansereform i samarbeid med partene i arbeidslivet og en forsterket innsats mot sosial dumping. Sikre at norske lønns- og arbeidsvilkår gjelder på norske arbeidsplasser.
- Innføre lærlingegaranti for alle.
- Gjøre avklaringer på handlingsrom i EØS-avtalen for å kreve norsk andel i offentlige anskaffelser lokalt, regionalt og nasjonalt.
- Ha nasjonale målsettinger og rammebetingelser for flytende havvind.
- Etablere nasjonal sektoravtale for flytende havvind.